

**Rek. 25/2017/presidiet D 2017**

**Tidigare nummer** A 1698/presidiet  
**Behandlas i** Presidiet

Presidiets betänkande över

**Rek. 25/2017 - Förstärkt fredsfrämjande som ett nordiskt varumärke****Förslag**

Presidiet föreslår att

att Nordiska rådet inte går vidare angående Rek. 25/2017

**Bakgrund**

*Rekommendationen har följande formulering:*

Nordiska rådet rekommenderar de nordiska regeringar

*att de nordiska statsministrarna tar in fredsfrämjande och fredsfrämjande som ett tema i sitt projekt om nordens globala roll*

*att en av de kommande strategiska genomlysningarna fokuserar på nordiskt samarbete för att bygga fred på världens konfliktområden*

*att de nordiska länderna skapar en gemensam högre akademisk examen inom fredsfrämjande, t.ex. Nordic Master in Peace Building/Peace Negotiation*

*att undersöka möjligheterna för att grunda ett fredsfrämjandes arkiv i ett av de nordiska länderna, där dokumentation från fredsfrämjandena sedan andra världskriget återfinns*

*att använda erfarenheterna av de självstyrande områdenas status i Norden som inspiration och goda exempel på fredlig konfliktlösning*

*att dra erfarenheter av likabehandlings principer avseende rättigheter för nationella minoriteter*

**Meddelande från de nordiska regeringarna**

Sverige har som ordförande i Nordiska ministerrådet samordnat ett gemensamt svar från den danska, norska, isländska, finska, färöiska, grönländska, åländska och svenska regeringen.



## **Fredsförmedling och fredsförhandling som ett tema i statsministrarnas projekt om nordens globala roll**

De nordiska statsministrarnas gemensamma arbete inom ramen för statsministerinitiativet Nordiska lösningar på globala utmaningar är fokuserat på frågor som rör grön omställning, jämställdhet samt mat och välfärd. Därutöver samarbetar de nordiska länderna intensivt på den internationella arenan inom ramen för utrikespolitiken; i FN och andra organisationer men också konkret i konfliktdrabbade länder. Medling, dialog och stöd till fredsprocesser utgör där ett viktigt område där de nordiska länderna bedriver en rad gemensamma initiativ.

Som ett konkret exempel har de nordiska länderna lanserat ett nordiskt kvinnligt medlingsnätverk, för att hjälpa nordiska kvinnliga medlare och fredsbyggare att främja kvinnors deltagande och meningsfullt deltagande i alla stadier av fredsprocesser och främja fred. Under de senaste två åren har det nordiska nätverket aktivt tagit denna agenda framåt i internationella forum. Det nordiska nätverket har även tagit initiativ till att samla alla regionala kvinnliga medlingsnätverk (från Norden, Afrika, Medelhavs-regionen och Commonwealth) till ett första möte i Oslo i mars 2018. I nära dialog med FN är detta ett första led i en process som de nordiska länderna hoppas ska mynna ut i lanseringen av ett globalt nätverk. Det huvudsakliga målet för detta projekt är att bidra till att öka kvinnors deltagande i och inflytande över fredsprocesser.

Fredsmedling utgör därmed ett komplement till statsministrarnas initiativ om Nordiska lösningar på globala utmaningar.

## **Kommande strategisk genomlysning fokuserar på nordiskt samarbete för att bygga fred**

De nordiska ländernas regeringar välkomnar ytterligare initiativ som fokuserar på nordiskt samarbete för att bygga fred.

## **Gemensam högre akademisk examen inom fredsförhandling, t.ex. Nordic Master in Peace Building/Peace Negotiation**

Flera nordiska universitet har välrenommerade institutioner för att bedriva utbildning och forskning kring freds- och konfliktnågor. Sverige lyfter fram Freds- och konfliktforskningsinstitutionen vid Uppsala universitet som ett exempel. I Finland har till exempel fredsforskningsinstitutet TAPRI (Tampere Peace Research Institute) ett Master's Degree program i fredsforskning, -medling och konfliktforskning. Norge har ett flertal Masterprogram i fred och konfliktlösning, bland annat i Oslo och Tromsø. I Danmark arbetar Centre for Resolution of International Conflicts vid Köpenhamns Universitet med förebyggande och transformation av våldsam konflikt.

Det finns tätt samarbete mellan berörda myndigheter, institutioner och fredsforskare från de nordiska länderna, till exempel mellan PRIO och Uppsala Universitet om



*Trends in Conflict* och mellan PRIO, CMI och Folke Bernadotteakademien om kvinnors deltagande i fredsprocesser. De nordiska ländernas regeringar välkomnar utökat samarbete och eventuella initiativ för att undersöka möjligheten att utforma en gemensam utbildning i fredsbyggande och medling.

### **Grunda ett fredsförmedlingsarkiv i ett av de nordiska länderna, där dokumentation från fredsförhandlingarna sedan andra världskriget återfinns**

Arkiv över fredsavtal finns inom bland annat FN och är således tillgängliga för alla nordiska länder.

Den svenska myndigheten Folke Bernadotteakademien ansvarar för ett fredsarkiv som samlar dokument om svenskt deltagande i internationella fredsinsatser i ett lättåtkomligt digitalt arkiv. Det har skapats för att underlätta forskning, studier och utbildning. Fredsarkivet nås utan kostnad via datorer vid anslutna bibliotek, lärosäten, departement och myndigheter.

### **Erfarenheterna av de självstyrande områdenas status i Norden som inspiration och goda exempel på fredlig konfliktlösning**

Fredlig lösning av tvister är ett folkrättsligt begrepp under FN-stadgan. De nordiska ländernas regeringar välkomnar användandet av erfarenheter av de självstyrande områdenas status i Norden som inspiration och goda exempel. Exempelvis Ålands fredsinstitut jobbar både praktiskt och med forskning rörande freds- och konfliktfrågor.

### **Erfarenheter av likabehandlingsprinciper avseende rättigheter för nationella minoriteter**

Respekt för de mänskliga rättigheterna utgör en grundbult i nordiska ansträngningar för fredlig konfliktlösning. De nationella minoriteterna i flera av de nordiska länderna har särskilda rättigheter fastslagna i lag, bl.a. till följd av internationella åtaganden. De nationella minoriteternas rättigheter utgår från att motverka diskriminering och utsatthet, att stärka möjligheterna till inflytande och delaktighet samt att stärka och främja de nationella minoriteternas språk och kultur.

Att värna de nationella minoriteternas rättigheter bidrar till ett socialt hållbart samhälle fritt från diskriminering. På detta sätt möjliggörs fredlig samexistens efter respektive individs förutsättningar och behov.

*De nordiska ländernas regeringar anser att rekommendationerna är delvis uppfyllda.*



### **Presidiets synpunkter**

Det värderas att de nordiska regeringarna tar rekommendation innehåll på högsta allvar. För exempel med utlysningen av en rapport om den nordiska insatsen för globalt freds- och försoningsarbete, också med hänsyn till kvinnors deltagelse och påverkan i processerna. Rapporten planeras presenterat nästa år på ett seminarium om det nordiska fredsarbetet, som med fördel kan avhållas i samarbete med Nordiska rådet, ref. internt beslut 3/17.

Det värderas därför att presidiet på nuvarande tidpunkt bör föreslå att Nordiska rådet inte går vidare med saken. Rådet har all möjlighet efter rapportens framläggning och det efterföljande seminariet att återvända till frågan om medlemmarna så tycker.

Oslo, den 30. oktober 2018

*Bertel Haarder (V)*

*Britt Lundberg (ÅC)*

*Christian Juhl (EL)*

*Erkki Tuomioja (sd)*

*Gunilla Carlsson (S)*

*Heidi Greni (Sp)*

*Jessica Polfjärd (M)*

*Magnus Ek (C)*

*Martin Kolberg (A)*

*Michael Tetzschner (H)*

*Mikkel Dencker (DF)*

*Oddný G. Harðardóttir (Sf)*

*Silja Dögg Gunnarsdóttir (Frfl)*

*Wille Rydman (saml)*